

w przypadku Republiki Litewskiej w okresie jej postradzieckiego niepodległego bytu nie dochodziło tak często jak w Polsce do konfliktów między prezydentem a premierem, co należy chyba interpretować jako uznanie przez głowę państwa dominującego znaczenia szefa gabinetu w zakresie władzy wykonawczej i można to interpretować jako przejaw akceptacji najważniejszych w obrębie klasy politycznej postaci dla skutków wynikających z zapisanego w ustawie zasadniczej parlamentarno-gabinetowego systemu rządów.

8. Podsumowanie

Państwowości polska i litewska rozwijały się początkowo samodzielnie, po czym nastąpił kilkunastuletni okres coraz ściślejszego związku tych dwóch podmiotów, przerwany rozbiorem. Po ponownym wybiciu się na niepodległość Litwa i Polska poszły własnymi, odrębnymi drogami rozwoju państwowego. Porównanie współczesnych modeli ustrojowych Polski i Litwy wskazuje co prawda na występowanie istotnych podobieństw. Są one raczej konsekwencją – dokonanego w obu państwach – wyboru rozwiązań właściwych dla systemu parlamentarnego w wersji zrjonalizowanej³⁸ (z modyfikacjami w dużej mierze czerpiącymi z systemu prezydenckiego), niż odwoływania się do wspólnej historii i tradycji ustrojowej³⁹. Ta tradycja pozostanie jednak wspólnym dziedzictwem obu państw, z którego – miejmy taką nadzieję – będą mogły czerpać dla dobra swych obywateli.

Ryszard Balicki, Artur Ławniczak

DEVELOPMENT OF POLISH AND LITHUANIAN STATEHOOD IN CONTEMPORARY TIMES

The article is devoted to the similarities and distinct solutions of the Polish and Lithuanian political systems at the time when both states again returned to the map of Europe. This issue becomes particularly important considering the fact that for several centuries both countries formed an ever closer union state, which was ended up by the final partition of Poland. However, after regaining independence in the early twentieth century the

³⁸ O parlamentarystwie zrjonalizowanym zob. np. A. Łabno, *Parlamentaryzm zrjonalizowany: przyczynek do dyskusji*, „Przegląd Prawa i Administracji” 2005, t. 65, s. 7 in. oraz J. Szymanek, *Elementy racjonalizacji w konstrukcji parlamentarnego systemu rządów: analiza rozwiązań zawartych w Konstytucji RP*, [w:] *Parlamentarny system rządów. Teoria i praktyka*, red. T. Moldawa, J. Szymanek, M. Mistygacz, Warszawa 2012, s. 124 i n.

³⁹ Szczególny wpływ na niechęć do odwoływania się do wspólnej historii miały zapewne jej trudne momenty; zob. np. S. Sierpowski, *Litewsko-polski „stan wojny” w świetle Paktu Ligi Narodów*, [w:] *Spółczesność, państwo, modernizacja*, red. W. Mędrzecki, Warszawa 2002, s. 71 i n.

two countries followed their own way, interpreting the meaning and significance of a common past in a different way. Although the analysis of contemporary models of Polish and Lithuanian political systems indicates that there are significant similarities, they are not the consequence of a common history or common constitutional traditions but the results of solutions deemed as the most appropriate for the parliamentary systems implemented in each of these states.